

زکاة العلم نشره

گروه تولید محتوای "زکات علم"

سرگروه های آموزشی
معاونت آموزشی مدیریت آموزش و پرورش شهرستان اقلید

دستور زبان فارسی ششم

این محتوا به صورت درسنامه و برای دانش آموزان و
آموزگاران پایه ی ششم تهیه شده است.

بدون شک نظرات ارزشمند شما به ما در تولید
محتوای کامل تر کمک خواهد کرد.

تهیه کنندگان:

سمیرا صادقی، شہلا فروزانفر، صدیقه ابراہیمی، مریم فخری
، سمیہ موسوی، زہرا فرجیانی، بہارہ نامداری

دی ماہ ۹۹

به نام خدا

هجا در زبان فارسی

دانش زبانی درس چهارم
فارسی ششم

همانطور که در متن درس خواندیم، زبان چند
چهره یا شکل دارد که عبارتند از :

۱- آوا و صدا:

صدا در گفتار ظاهر می شود و شما با گوش دادن آن را می شنوید و در ک می کنید، مثلاً واژه ی "آب" از دو صدای "آ" و "ب" ساخته شده است. همه ی واژه هایی را که می شنویم از کنار هم آمدن صداهای گوناگون ساخته شده اند.

در زبان فارسی ۲۹ صدا (واج) داریم که شش

صدای ا، و، ی مصوّت و بقیه

صامت هستند.

۲- مَحَط:

مَحَط، در نوشتار آشکار می شود و شما به کمک چشم و از راه دیدن با آن آشنا می شویم و آن را درک می کنیم.

۳- اشاره:

گاهی برای ارتباط با دیگران، از شکل دیگری از زبان، یعنی اشاره، استفاده می کنیم. ناشنوایان نیز با زبان اشاره با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند.

واج، هجاء

به كوچكترين واحد زبان **واج** مي گوييم.
واج پر دو نوع است:
(۱) صامت (۲) مصوت

از کنار هم قرار گرفتن چند واج، هجاء به وجود می آید.

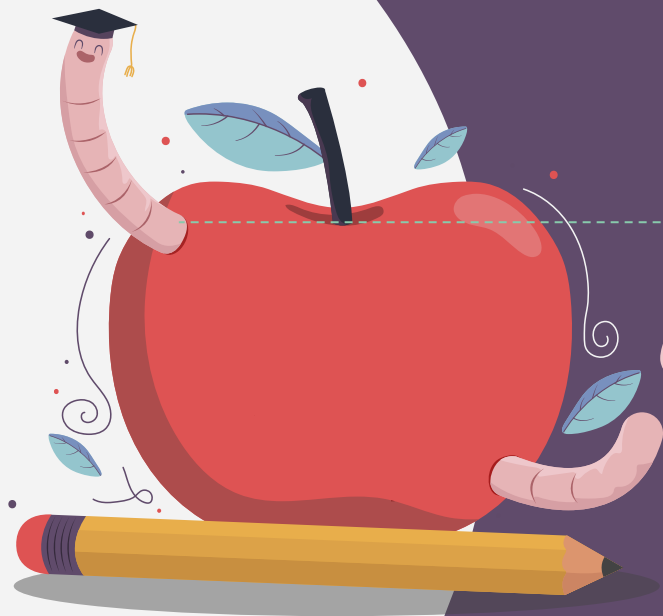
برخی از واژه‌ها در زبان فارسی یک بخش یا
هیچا دارند:
مانند:

حال؛ باز؛ کوه؛ رفت و...

برخی از واژه‌ها در زبان فارسی دو بخش یا
هیچا دارند:
مانند:

کمند (ک + مند)؛ نیافت (ن + یافت)؛ پاران (پا
+ ران)؛ شکار (ش + کار) و...

پدِخِی از واژه‌ها در زبان فارسی سه بخش یا
هجا دارند:
مانند:

پرنده (پ + رن + ده)؛ حیوانات (می + وا + نات)؛ می
خورم (می + خو + رم)؛ جانور (جا + ن + ور) و...

پدِخِی از واژه‌ها در زبان فارسی چهار بخش یا
هجا دارند:
مانند:

نامناسب (نا + م + نا + سب)؛
سراسیمه (س + را + سی + مه)؛ پسندیده؛ خانواده

در خواندن واژه های یک بخشی معمولا مشکلی نداریم؛ اما در خواندن واژه های چند بخشی باید دقت کنیم، زیرا گاهی تکیه کردن بر روی یک بخش معنی واژه را تغییر می دهد.

مثال:

پادشاه بازی داشت. ← پادشاه یک باز (پرنده ی شکاری) داشت.
پادشاه با او بازی می کرد. ← در اینجا بازی یک واژه ی ساده است.

در جمله ی اول هنگام خواندن روی بخش دوم تکیه می کنیم.
در جمله ی دوم، هنگام خواندن روی بخش اول تکیه می کنیم.

کار در منزل:

داستان یا شعری کوتاه نوشته و در آن کلمه های چند بخشی را به کار ببر؛ به گونه ای که هر دو مفهوم بیان شود.

مانند:

علی به جنگل خیره می شود. زبان گویای علی (زبان سخنگو)، او را از حیوانات جدا کرده است و علی فکر می کند که زبان گویا (ظاهراً) او را به سمت رویاهایش پیش می برد.

تکلیف:

کدام گزینه از نظر تعداد هجا، با بقیه متفاوت است؟

(۱) امتحان (۲) رکاب دار (۳) سلطان (۴) شقایق

کدام گزینه از نظر تعداد هجا، با بقیه متفاوت است؟

(۱) روزگار (۲) بازیچه (۳) بهاران (۴) مینا

مُحَسَنَه نَباشيد!

اميدوارم اين درس رو خوب ياد گرفته باشيد.

Teacher6_eqlid